

Informační měsíčník:

ČERVENEC 2014

Pro potřebu Územního sdružení Českého zahrádkářského svazu Olomouc

Pozvánka na výstavy:

Lysá nad Labem - výstaviště - 10. - 13. 7. 2014

Celostátní výstava květin a zahradnické trhy. Expozice a květinová aranžmá Českého zahrádkářského svazu, a to na ploše 2.160 m². Během výstavy bude probíhat Floristická soutěž ČZS - celostátní kolo. Současně s výstavou Květy proběhne FESTIVAL VĚŠTĚNÍ KVĚTY FIALOVÉ. Na dobu konání výstavy Výstaviště tradičně vyhlásilo floristicko-květinářsko-zahradnickou soutěž POLABSKÝ KVĚT 2014.

Borovany u Českých Budějovic - 12. - 13. 7. 2014

Lesy v okolí Borovan ukrývají modré bohatství. Tento poklad si místní už několik let nenechávají pro sebe, a tak i letos má v kulturním kalendáři obce své místo stále populárnější Borůvkobraní – borůvkové a folklorní slavnosti. **Bohatý program:**

Borůvkové recepty K. Korečkové; Borůvkové medování; Borůvková lékárna – léčivé účinky borůvek; Mistrovství světa v chytání borůvek do úst; Soutěž jedlíků O krále borůvkových knedlíků; Borůvkový a řemeslný jarmark; Přehlídka vozů Veteran muzea Jílovice na náměstí; Soutěž družstev ve vaření borůvkových knedlíků se Studiem Kulináře Petra Stupky; Borůvkové tvoření – batika; zdobení perníčků; foukání korálků; Z kulturních pořadů: Divadélko - Perníková chaloupka; O kůzlátkách; Šípková Růženka a mnohé další pohádky. Nesčetné folklorní skupiny. Pro pěstitele: Prodej sazenic kanadských borůvek; Pěstování zahradních borůvek – rady zahradníka. Více na webových stránkách <http://www.boruvkobrani.cz/>

Výstava fuchsii - Telč, renesanční zámecká zahrada - 29. 7. - 10. 8. 2014

Výstavu pořádá ZO ČZS Telč ve spolupráci se Státním zámekem Telč. Bude se konat v zámecké zahradě od 29.7. do 10.8.2014. Exponáty jsou neprodejné, ale do vyčerpání zásob se prodávají mladé rostliny mnoha druhů. Vystavovatelky každému zájemci rády poradí, jak úspěšně fuchsie pěstovat. Výstava je přístupná v otevíracích hodinách zámku.

◀▶ ☀ Ochrana rostlin na zahrádce v srpnu:

Uvedený kalendářní přehled je použit s laskavým svolením autorů publikace:

Účinná ochrana zahradních plodin - Josef Horák, Jaroslav Rod, ([GRADA](#) – 2011)↓

◀▶ U jablek pokračujeme v opakovaných 14denních postřicích plodů k **zamezení Ca-deficientní skvrnitosti jablek**. Používáme chlorid vápenatý v přípravcích Kalkosol 25, Kalkosan 30 či Kalcolit forte (0,5-1% roztok) nebo 1% roztok ledku vápenatého.

◀▶ U **maliníku** brzy po odplození odřežeme loňské letorosty, nové by se měly ošetřit účinným fungicidem proti **didymelovému odumírání maliníku**. V současné době není u nás tato choroba pokryta příslušným ochranným přípravkem. V Německu proti ní používají Merpan 80 WG, Score 250 EC a Zato 50 WG. U nás ale ani jeden z nich není k tomuto účelu registrován.

◀▶ I v srpnu pokračujeme v zamezení vzniku **pozdní červivosti plodů**, kterou u jádrovin a peckovin způsobují druhé generace obaleče jablečného a švestkového. K ošetření stromů s podzimními a zimními odrůdami lze využít povolený organofosfát (Reldan 22) nebo neonikotinoidy (Mospilan 20 SP nebo Calypso 480 SC) a konečně jen proti obaleči jablečnému lze použít nověji registrovaný SpinTor, který též dobře působí i proti slupkovým a pupenovým obalečům.

◀▶ Při teplém a suchém počasí v červenci a v srpnu může dojít k **přemnožení svilušek a hálčivců** na jádrovinách a slivoních. Děje se to především tam, kde zahrádkář k likvidaci živočišných škůdců na ovocných kulturách použil neuváženě pyrethroidy, např. Decis 15 EW, Decis Mega nebo Karate se Zeon technologií 5 CS. Jabloně, slivoně a černý rybíz při napadení sviluškami strádají, mají menší, svinuté listy šedobronzové barvy. Na rubu listů můžeme pozorovat pomoci lupy vajíčka, larvy a dospělé těchto roztočů. Za takovýchto okolností musíme pak nutně stromy nejméně dvakrát po sobě ošetřit v intervalu 10-14 dnů přípravkem Sanmite 20 WP. Elegantní a především efektivní je introdukce dravého roztoče *Typhlodromus pyri*.

◀▶ Obyčejně v první polovině srpna, při zaměkání bobulí révy vinné, je třeba provést **postřik proti šedé hnilobě hroznů** (botrytidě). Lze použít Mythos 30 SC nebo Thiram Granuflo. Ve stejné době provádíme i **závěrečný postřik proti peronospoře a padlí** (použijeme přípravek na bázi mědi např. Kuprikol 50 a přípravek na bázi elementární síry Kumulus WG). V poslední době se k závěrečným dvěma postřikům proti padlí doporučují spíše strobiluriny (Discus nebo Zato).

◀▶ V horkých a suchých letních obdobích se může také výrazně přemnožit na zelenině **sviluška chmelová**, především na okurkách a paprikách. Na listech vyvolává skvrnité či okrajové žloutnutí listů, které se nakonec zbarví do šedohněda a usychají. Rovněž i zde lze pozorovat na rubu listů kromě pavučinky i různá vývojová stadia svilušek. Mnohým zahrádkářům poničily už v červenci venkovní okurkový porost, a to již v době, kdy se u nás ještě ani nevyskytla plíseň okurky. Nejvíce však sviluška chmelová škodí u skleníkových porostů okurek. Na postižené venkovní i skleníkové kultury je účinný preparát Vertimec 1.8 EC. Lze jej využít i během sklizně, neboť má krátkou ochrannou lhůtu - u okurek, paprik a rajčat má ochrannou lhůtu 3 dny. Je nutné ho však vždy aplikovat opakovaně (dvakrát až třikrát v intervalu 7- 10 dnů).

◀▶ Koncem srpna a především v září se **mšice** vracejí zpět z bylinných hostitelů na ovocné stromy a keře. Pokud stav nelze vyřešit ostříháním napadených částí větvíček, musíme použít Pirimor 50 WG (0,1-0,15 %). ▶▶ Průběžně ze zahrady odstraňujeme a následně **likvidujeme opadané, většinou červivé a nahnilé plody** ovoce.

◀▶ V srpnu začínáme s **obnovou výsadby nových jahodníkových porostů**. Vzhledem k tomu, že většina starších porostů je napadena červenou hnilobou kořenů nebo fytoftorovou hnilobou jahodníku, musí se především použít zdravá sadba, střídat místa k osázení jahodníkem a eventuálně navíc všechny nově vysazované sazenice namáčet neméně 20 minut do 0,25% suspenze Aliette 80 WG. Po zasazení je

třeba provést pásovou zálivku sazenic 1% suspenzí stejným přípravkem. K tomuto účelu je též registrován přípravek Polyversum, zde se jak k namáčení, tak i k pásové zálivce doporučuje 0,05% koncentrace. Obě ošetření se provádějí pouze jednou, šířka ošetřených pásů by měla být 20 cm.

◀▶ **Pěstitelé zeleniny a brambor** musí při deštivém a teplém počasí v srpnu nadále sledovat kultury. Předpokladem úspěchu je včasné preventivní ošetření porostů brambor a zeleniny. Během probíhající sklizně musíme k ochraně používat jen přípravky s krátkou ochrannou lhůtou (3-7 dnů). Pokud jsou porosty bez chorob, můžeme použít z kontaktních přípravků při slabém infekčním tlaku i ve druhé polovině postřikové sezóny a v systémech ekologického zemědělství pouze Kuprikol 50 (0,4 až 0,5% koncentraci). Kuprikol 50 však prodlužuje a oddaluje dozrávání plodů. Při již prvních zjištěných známkách nákazy plísněmi může pomoci u zeleniny už jen systémový přípravek s preventivně-léčebnou účinností - Ridomil Gold MZ Pepite (0,25 %). Ten má u cibule ochrannou lhůtu 7 dnů, u rajčat a okurek 3 dny. U okurek můžeme případně ošetřovat při zjištění **plísně dýňovitých** mezi sklizněmi též přípravkem Aliette 80 WG (0,2 %). U brambor se však ukázal při jasných známkách nákazy plísní bramborovou v tomto období při silném infekčním tlaku přípravek Ridomil Gold MZ Pepite jako nedostatečně účinný. Naopak se výborně osvědčil nověji registrovaný Infinito, který se v rostlině šíří translaminárně a systémově a kromě preventivního účinku je schopen účinně zasáhnout léčebně 24-48 hodin od začátku plísněvé infekce na listech. Má ochrannou lhůtu 7 dnů a lze ho použít až 4x za sezonu. Při eventuálním výskytu **padlí okurky** aplikujeme přípravek na bázi elementární síry (Kumulus WG). Mrkev a petržel je třeba též ošetřit při prvních příznacích výskytu **padlí miřkovitých** opakovaně též preparátem Kumulus WG. Celer se musí za deštivého počasí chránit proti **septoriové skvrnitosti listů celeru** organickým fungicidem Score 250 EC (0,02 %). Nově je zde zaregistrován k použití i strobilurin Ortiva.

◀▶ Všechny výše uvedené přípravky na ochranu rostlin je nutné používat v souladu s přiloženým návodem k použití a respektovat přítom ochranné lhůty.

▶ ◀☀ **Nutné práce na zahrádce v srpnu:** použité informace jsou čerpány: www.zahradkari.cz: ↓

▶ ◀ Srpen je pro ovocné dřeviny měsícem druhého prodlužujícího růstu. Ještě stále není pozdě na přeroubování peckovin (slivoní, třešní a višní) letními rouby za kůru, mají-li tyto dřeviny ještě mízu. Druhá míza se využívá i k očkování (jádroviny, peckoviny - broskvoně se očkují až naposled). Očkovance z července zkontrolujte a ty s neujatými očky přeočkujte. Stromům, které jsou přetíženy velkou úrodou ovoce, podkládejte větve podpěrami, aby se dřevo větví nepolámalo.

▶ ◀ Mimo ostružin, malinoostružin a malin (odplozené výhony a nadbytečné nebo slabé výhony u všech těchto bobulovin odstraňujte těsně u země) začínají zrát remontantní jahody a aronie.

▶ ◀ Pokračuje se ve sklizni letních odrůd jablek (např. DISCOVERY, MANTET), hrušek (např. CLAPPOVA, RADANA), broskví (např. REDHAVEN, MORAVIA), meruněk (např. VELBORA, VESPRIMA) a višní (např. MORELA POZDNÍ), sklízí se pozdní odrůdy rybízu (HEINEMANUV POZDNÍ), renklody (ALTHANOVA, ZELENÁ) a rané švestky (např. ČAČANSKÁ LEPOTICA, WANGENHEIMOVA). Monilií napadené plody othávejte a likvidujte, podobně odstraňujte i opadané plody, které bývají nahnílé a červivé. Třešně a višně můžete hlouběji zmladit a koruny podle potřeby prosvětlit, u meruněk mimo suchých, či povadlých větví raději mnoho neřežte. Zásah řezem u broskvoní by měl sledovat zkrácení výhonů o měkkou část posledního přírůstku, což umožní dobré vyžrání ponechaných pupenů.

▶ ◀ Vysazují se jahodníky - půda by měla být dobře zásobena humusem a živinami. Před výsadbou prohlédněte dobře sazenice, aby nebyly napadené roztočkem jahodníkovým (špatně rozvinuté, či pokroucené listy), nebo některými chorobami (houbové skvrnitosti). Vysazené rostliny by měly mít srdéčko těsně nad zemí. Pro bezpečnější ujmoutí sazenic se doporučuje nastýlka (rašelina, řezanka apod.) k zadržení vláhy, ale mulčovací materiál by neměl přikrýt vysázené rostliny. Vysazovat je možno i na zahradnické folie - docílíte tím větší ranosti a stabilizace úrody. Vysazené rostliny vydatně zalijte a povadlou sadbu před výsadbou ponořte kořeny do vody na několik hodin v chladnu a stínu (sklad, sklep). Když objevíte na plodech známky čerstvé červivosti, stříkejte proti druhé generaci obalečů u jaderovin, slivoní a broskvoní povolenými přípravky.

► ◀ V srpnu se ještě sklízí česnek - u paličáků je pomůckou pro stanovení správné doby sklizně napřímení stočeného konce stvolu a žloutnutí listů a u nepaličáků stadium, kdy rostliny poléhají a žloutnou jim listy. Sklízí se i cibule - tu nechte po vytáhání ze země (není-li vlhké počasí) 2 týdny na zahrádce doschnout. Podle potřeby se probírá ledový salát, plodová zelenina a kořenová zelenina. Fazol by se zráním semen vyčerpával, proto sklízíte včas rovněž fazolové lusky.

► ◀ Vyštipujte zálistky tyčkových rajčat a koncem měsíce zaštipněte vrchol, aby vám plody i na vrcholu stačily do prvních podzimních mrazíků uzrát. Při zalévání dejte pozor na to, abyste neovlhčili listy - tato vlhkost může napomoci napadení plísni bramborovou, objevíte-li na spodních listech příznaky chorob, tak je olamujte a likvidujte.

► ◀ Při teplém a deštivém počasí včas ošetřete rostliny rajčat a brambor (pozdní odrůdy) proti plísni bramborové.

► ◀ Košťálová zelenina uvítá pohnojení draselným hnojivem, které podpoří dokonalý vývoj pevných hlávek a skladovatelnost. Pórek přihněte zeminou, aby vybělení část byla co největší. Čínské zeli z červencového výsevu je potřeba v srpnu vyjednotit, jinak je možné čínské i pekingské zeli až do poloviny srpna vysévat (nebo vysazovat).

► ◀ Stále ještě můžete na uvolněné zeleninové záhony vysévat salát, špenát, či ředkvičku k podzimní sklizni. Vysévají se i ozimé formy zelenin - hláv. kapusta, květák, cibule, salát pro přezimování. Koncem měsíce se doporučuje u růžičkové kapusty zaštipnout vrchol.

► ◀ U okrasných rostlin využijte podobně jako u ovocných druhou mízu k očkování - např. růže, šeříky apod. Zvláště u růží pamatujte na příp. přeočkování keřů, u kterých se neujmula oka z červencového očkování. Zelenými řízků se v této době množí cypřišky, thuje, jalovce, dřívěšáky, pustoryly, skalníky, zimolezy, zlatice v pařeništi. Náročnější dřeviny - jako např. tisy vyžadují k zakořenění podmínky skleníkové množárny.

► ◀ Tento měsíc je také vhodný na střihání živých plotů z jehličnanů. Hřížít můžete vistárii, loubinec, břečťan, zimolez.

► ◀ Do konce měsíce je možné rovněž vysazovat, nebo přesazovat mladé jehličnany s kořenovým balem. Vysázené dřeviny chraňte proti vyvrácení kolíkem tak, abyste nepoškodili kořenový bal. Rostliny po vysázení rovněž dostatečně zalijte a proti nežádoucímu výparu stíněte, nebo obalte rostlinu plátnem.

► ◀ Řízkovat můžete i fuchsie a pelargónie (řízků nechte jeden den zavadnout), růstové vrcholy fuchsii se doporučuje zaštipovat a tvořící se plody včas odstraňovat. Z pokojových květin můžete ještě řízkovat např. filodendron, scindapsus - řízkům nechte vytvořit kořeny ve sklenici s vodou.

► ◀ Sázejí se ocúny - květ je možno očekávat koncem září až začátkem října, šafrány se sázejí již na začátku měsíce. Bledulky, modřence a kosatečky je doporučeno v tuto dobu sázet do hl. 7 - 10 cm. Je vhodná doba i na vysazování narcisů - ty se mohou sázet po tulipánech, ale opačně (tulipány po narcisech) se to nedoporučuje. Přesazují se pivoňky - dejte pozor na hloubku výsadby (příliš hluboko vysázené nekvetou).

► ◀ Trvalky můžete dělit a přesazovat po odkvětu. Ve druhé polovině měsíce se též na záhon vysazují některé dvouletky z červnového a červencového výsevu - sedmikrásky, pomněnky, macešky, náprstníky, zvonky a zimní fialy.

► ◀ O trávník je nutné v tomto měsíci stále pečovat - pravidelný pokos, zálivka a přihnojení, potlačení růstu dvouděložných plevelů a mechu. Při použití přípravků proti plevelům by plevele by měly mít dostatečně vyvinuté listy, po pokosu stříkejte ne dřív, než za týden. Je i vhodná doba na založení nového trávníku, výsev nezapomeňte pravidelně zalévat.

► **Poradenská služba – každou středu, mimo 1. v měsíci, mezi 13,⁰⁰ a 16,⁰⁰ hodinou (na sekretariátě ÚS ČZS)**

ZO ČZS si mohou vyzvednout na sekretariátě ÚR ČZS v Olomouci, tř. 1.máje 5, každou středu, mimo 1. v měsíci:

► **členské známky na rok 2014 + ke každé známce zdarma „Rukověť zahrádkáře 2014“ + kalendářik ČZS.**

Telefonické dotazy mimo středu Vám zodpoví členové ÚS ČZS Olomouc:

Předseda – J. Rod, tel.: 723 339 521, e-mail: jaroslav.rod@centrum.cz